

Den styrkede Pædagogiske Læreplan

Vuggestuen Bamsehuset Brovst 2021

Vuggestuen
Bamsehuset

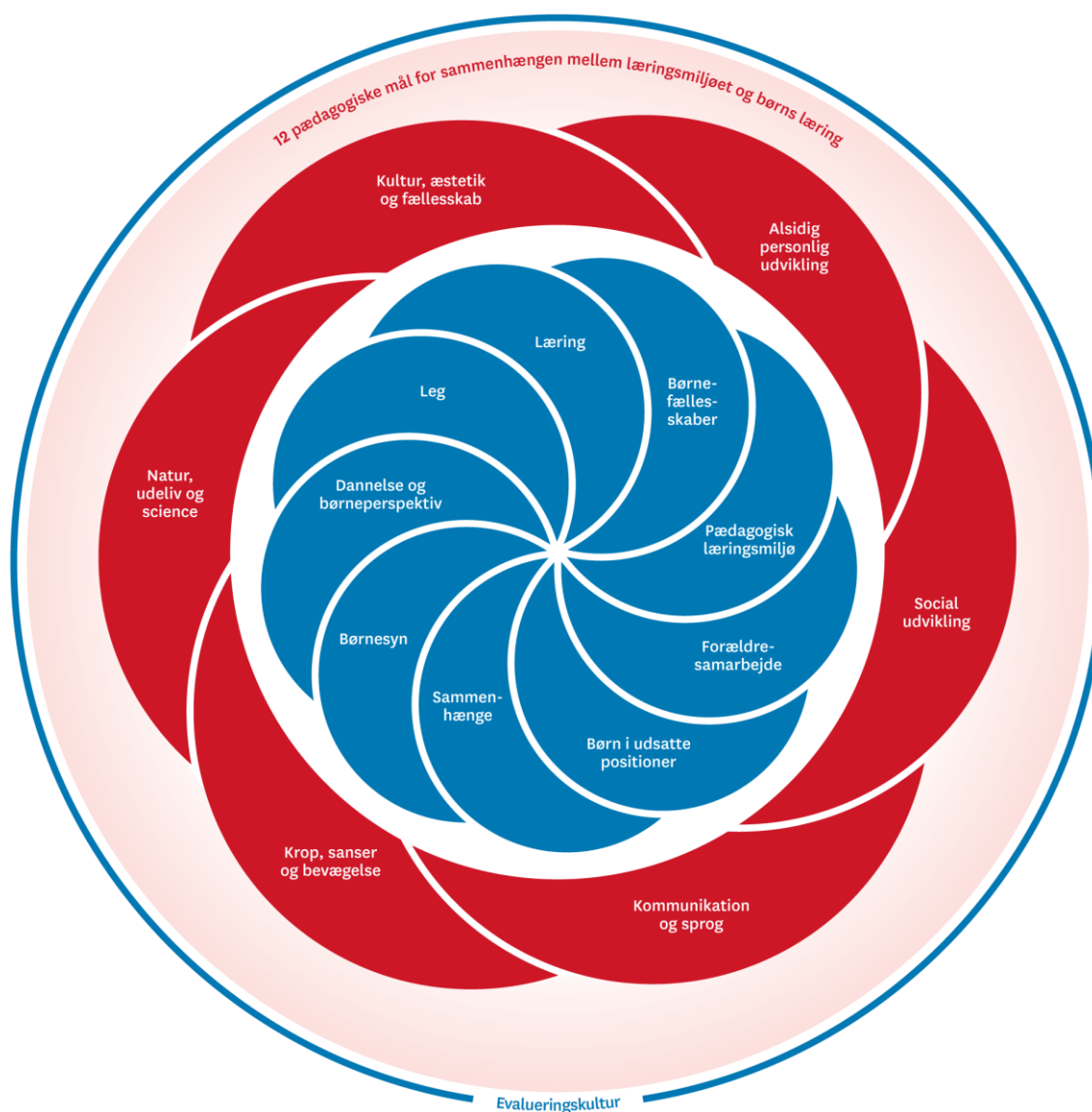

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indhold

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi.....	5
Pædagogisk grundlag.....	7
Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber	9
Pædagogisk læringsmiljø	10
Samarbejde med forældre om børns læring	11
Børn i udsatte positioner	12
Samarbejde med lokalmiljøet.....	13
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	14
De seks læreplanstemaer.....	15
Alsidig personlig udvikling	15
Social udvikling	18
Kommunikation og sprog	21
Krop, sanser og bevægelse	24
Natur, udeliv og science	26
Kultur, æstetik og fællesskab	29
Evalueringskultur	32

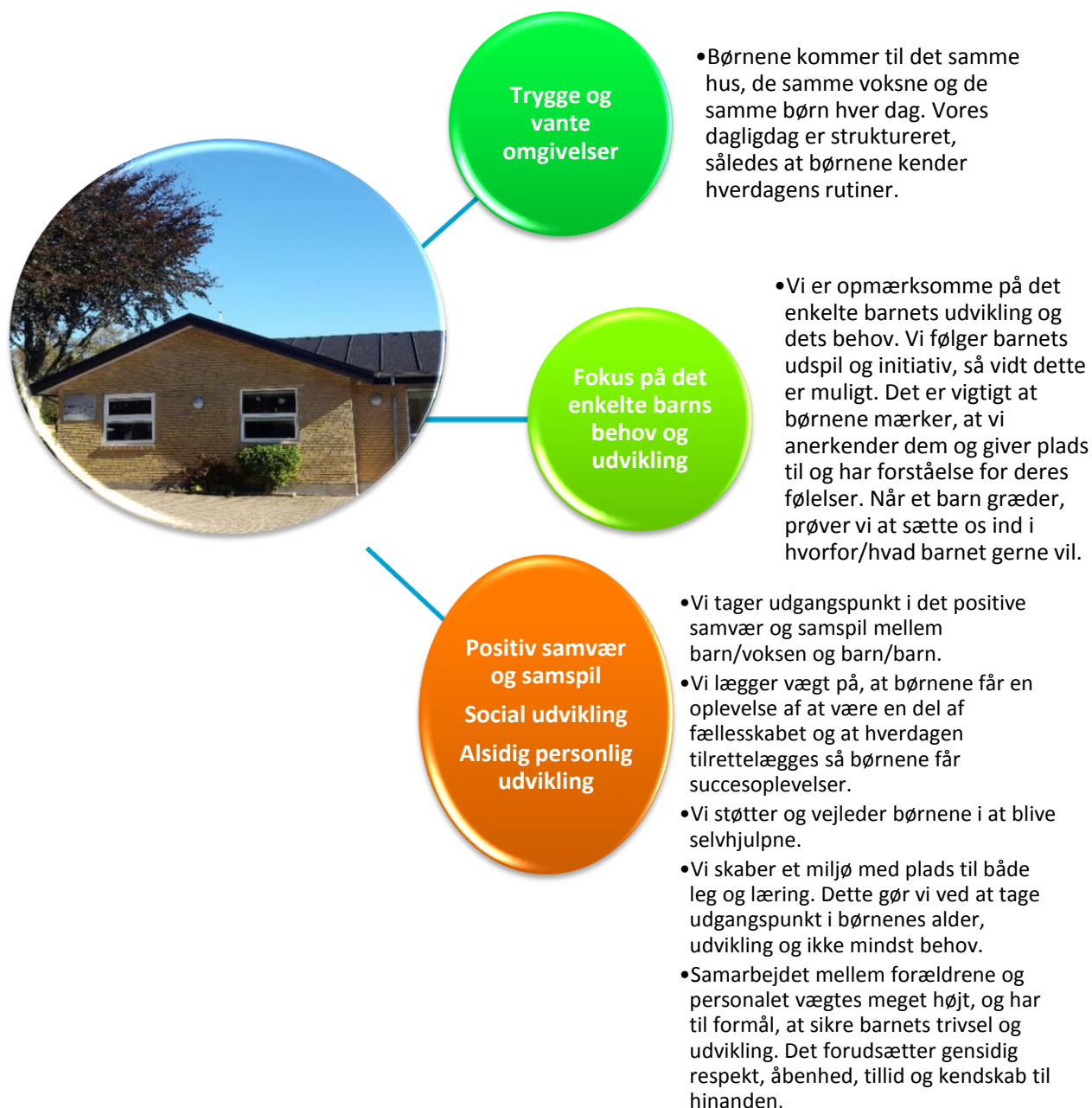
Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [*Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold.*](#)

Hvem er vi

Vuggestuen Bamsehuset er en privatinstitution i Brovst oprettet efter dagtilbudslovens §20. Vuggestuen ejes af Ulla Christensen, som har drevet Bamsehuset siden 1. februar 1993. Vuggestuen er normeret til 20 børn i alderen 24 uger til børnehavestart. Der kan i perioder optages op til 22 børn. Vuggestuen Bamsehuset ligger på Kastanievej 3 midt i et roligt parcelhuskvarter i Brovst by. Bygningen er et ombygget parcelhus på 160 m², som er renoveret i 2009 og 2011/12.

Børnene aldersopdeles i to grupper "Storebjørne" og "Lillebjørne". Således kan der tilrettelægges målrettede læringsmiljøer og pædagogiske aktiviteter i større og mindre grupper. Ligeledes er huset opdelt i forskellige legeområder med mulighed for forskellige aktiviteter der kan styrke koncentration, rolleleg, fin- og grov motoriske færdigheder.

Vuggestuen ligger på en kuperet grund med rig mulighed for fysiske udfoldelser. Bamsehuset har en stor legeplads med mulighed for at styrke motorik og sanser. Om vinteren er der kælkebakke og om sommeren er det en trillebakke med græs og farvestrålende buske/blomster. På legepladsen er der et sandareal med legehus, et rutsjebanetårn i forbindelse med legebro, et stort sandareal med vandrende og bord, vippedyr og kravletunnel. Om sommeren har vi store solsejl og et mobilt soltelt fordelt over legepladsen, til at skabe skyggeområder. Desuden har vi et læskur nederst i haven, hvor børnene kan lege eller sove i barnevognen i dårligt vejr. Vi har også en lille sansehave med sommerfuglebuske, solbær, brombær og jordbærplanter. Der er mulighed for at gemme sig i hulen, formet af en hængepil og fodre "krokodillebænken" med græs og blade. Der er flisearealer, hvor børnene kan køre på små scootere/cykler og hvor vi, når vejret tillader det, spiser ude ved små bord/bænkesæt. Der er flere områder af legepladsen, der kan lukkes af, så man kan lave udeaktiviteter for en lille gruppe børn. Derudover har vi to barnevognsskure til opbevaring af barnevogne, udendørs legetøj, klapvogne m.m. I dårligt vejr, sover børnene i skurene. Ellers sover de udenfor rundt omkring på hele grunden, hvor der er ro, skygge og læ.

Vuggestuen er indrettet med garderobe, hvor børnene har deres egen plads til udetøj og dynerne til de børn der sover ude.

Vi har opdelt børnenes legerum i "Storebjørnegruppe" og "Lillebjørnegruppe". På forskellige tidspunkter på dagen, har vi mulighed for at opdele børnene, så vi kan lave målrettede pædagogiske aktiviteter med børnene alt efter hvilket udviklingstrin barnet befinder sig på. Vi har opdelt rummene med lukkede låger, som børnene ikke kan se over/gennem, men de voksne kan have overblik over rummet og hjælpe hinanden, hvor der er behov for det.

I et rum er der lege/spiseplads til 4 børn og 1 voksen. Her har vi mulighed for at lave et skærmet læringsmiljø til de børn der har behov for det. Her har børnene deres eget rum til sutter/bamser. Det er også her forældrene tjekker deres barn ind, med vores kommunikationsprogram Family.

Der er et stort opholdsrum med "åbent" køkken, således børnene kan følge med i madlavningen. Her er der 3 lege/spisepladser til 14 børn og 4-5 voksne. Alle børnene har deres egen høje stol og faste plads ved deres faste primærvoksen til formiddagsmad og frokost. Til eftermiddagsmåltidet spiser børnene, efterhånden som de står op af middagssøvnen. To af spisebordene kan slås op på væggen, så der er mere plads til fysiske udfoldelser.

I opholdsrummet er der også et legeområde til de mindste børn med lunt, farverigt gulvtæppe. Her er der indrettet en lille legeskrog. Desuden er der et legehjørne med et lille bord med stole og et legeskøkken. Der er legetøj, bøger og spil der egner sig til aktiviteter med de mindste børn i vuggestuen. Dette rum er "**Lillebjørnegruppens**" opholdsrum, når vi opdeler børnene.

I et andet rum er der Lego plader og spejle på væggen og mulighed for motoriktræning på hoppepude og snurretoppe.

Der er en opholdsstue med stort vinduesparti "Udestuen", hvor der er lege/spiseplads til 6 børn og 2 voksne. Her er der også mulighed for at lave et skærmet læringsmiljø til de børn der har behov for det. Her er legeskøkken og legevaskemaskine og dukker, dukkeseng og dukke højstol. Der er togbane/biler/garage og puslespil/farver/perler mm. der egner sig til aktiviteter med de ældste børn i vuggestuen.

Der er et sove/motorikrum, "Hopperummet", hvor de største børn får deres middagslur på madrasser. Ellers er det et "motorikrum"/læringsrum med madrasser, ribbe, skinne i loftet med gynger, bogreol og skab med musik og musikinstrumenter, sprogposer og andre voksenstyrede aktiviteter. Disse rum er "**Storebjørnegruppens**" opholdsrum, når vi opdeler børnene.

Desuden er der opslagstavler i børnehøjde, med personalebilleder og billeder om aktuelle temaer. Børnenes/personalets billeder hænger ved deres spiseplads, der visuelt viser deres plads. De bruges også til ophæng af ting børnene fremstiller og til pynt til jul/påske og temauger ex. efterår/blade – forår/fugle. Der er også et årshjul, med information om årets aktiviteter. Desuden er der billeder af alle børnenes familier. Der er børnetoilet, med tre puslepladser. Heraf et hæve/sænkepuslebord. Der er et lille børnetoilet og en vask i børnehøjde. Her har børnene en kasse til deres ekstra tøj.

Vuggestuen Bamsehuset benytter sig af appen FAMILY til husets daglige pædagogiske praksis og som kommunikationsredskab mellem Bamsehuset og hjemmet.

Bamsehuset har desuden to facebookgrupper- én til Bamsehusets forældre/børn og en offentlig

gruppe til, at vise andre og nye forældre/børn om hvem Bamsehuset er. Bamsehuset overholder alle retningslinjer vedrørende persondataloven.

Bamsehuset har egen hjemmeside: www.bamsehusetbrovst.dk. Her kan man læse om praktiske oplysninger og få al nødvendig information og kontaktoplysninger om Bamsehuset.

Facebookgruppe: <https://www.facebook.com/Bamsehusetbrovst/>

Pædagogisk grundlag

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.

Læreplanen er først og fremmest et dynamisk arbejdsredskab for personalet i Bamsehuset. Den er med til at sikre, at vi kommer "hele vejen rundt om barnet" og de fem centrale elementer fra det pædagogiske grundlag, så vi derved kan tilpasse og justere vores læringsmiljøer.

Vi laver forskellige forløb året igennem, hvor der trækkes et eller flere læreplanstemaer ud, som vi fokuserer på. På den måde kommer vi omkring børnesyn, dannelse, børneperspektiv, leg, læring og børnefællesskaber.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

I Vuggestuen Bamsehuset ønsker vi at skabe en tryk, omsorgsfuld og udviklende hverdag for børnene, med engagerede, nærværende og anerkendende voksne. Vi vægter den nære relation højt og har fokus på relations dannelse og det sociale samspil. Børn lærer gennem legen og det sociale samspil og spejler sig i deres omsorgspersoner og i hinanden. Derfor er det vores opgave at støtte, guide og være gode rollemodeller for børnene, så de kan trives, få erfaringer, udvikles og dannes.

Børnene kommer til det samme hus, de samme voksne og de samme børn hver dag. Forudsigeligheden og genkendeligheden er med til at skabe trygge rammer for barnet, så der skabes plads til læring, udvikling og dannelse. Vores dagligdag er struktureret, således at børnene kender hverdagens rutiner. Når barnet starter i vuggestuen er det, så vidt muligt, den samme voksne der modtager barnet og forældrene, indtil de føler sig trygge. Når dagen er omme fortæller vi om barnets dag og/eller vi sender en lille hilsen til forældre på vores kommunikationssystem FAMLY, og derved kan vi skabe og fastholde et godt samarbejde omkring barnets trivsel og udvikling.

Vi er opmærksomme på det enkelte barn og dets behov. Vi følger barnets udspil og initiativ, så vidt dette er muligt. Det er vigtigt at børnene mærker, at vi anerkender dem og giver plads til og har forståelse for deres følelser.

Vi tager udgangspunkt i det positive samvær og samspil mellem barn/voksen og barn/barn, og arbejder med ICDP omkring den positive relation.

Vi lægger vægt på, at børnene får en oplevelse af at være en del af fællesskabet og at hverdagen tilrettelægges så børnene får succesoplevelser. Vi støtter og vejleder børnene i at blive selvhjulpne og selvstændige og dermed støtte den alsidige personlige udvikling.

Vi skaber et miljø med plads til både leg og læring. Dette gør vi ved at tage udgangspunkt i børnenes alder, udvikling og ikke mindst behov. Vi evaluerer og justerer flere gange årligt på vores læringsmiljøer. Vi har hele tiden øje for børneperspektivet og børnefællesskab og hvordan vi kan inddrage barnets medbestemmelse. Dette opnår vi bl.a. med en børnemiljø vurdering.

Med læreplanen som udgangspunkt, ser vi på hvordan vi arbejder til dagligt her i vuggestuen. Vi bruger læreplanen til at reflektere over -og evaluere den pædagogiske praksis. For forældre kan

læreplanen være med til at give et indblik i barnets hverdag i vuggestuen og hvordan vi arbejder her i Bamsehuset, samt få et indblik i hvordan vi tilrettelægger de pædagogiske læringsmiljøer.

Pædagogisk læringsmiljø

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Der sker læring i de små situationer hele dagen igennem. Vi ved at det er vigtigt for barnets udvikling at få lov at være en del af de daglige rutiner og dermed kan vi inddrage disse som en del af vores læringsmiljøer og inkludere børnene heri. Vi oplever f.eks. at børnene uopfordret tager hagesmækken af og vil lægge hagesmækken i vasketøjskurven. Med hjælp fra de voksne sætter børnene også selv deres støvler/sko på plads, når vi har været på legepladsen. De tager indesko på, eller de øver sig på det. De rykker ærmerne op, inden de skal vaske fingre før spisetid og hjælper med at vaske hænder. Vi oplever at børnene bliver mere selvhjulpne, glade og stolte, når vi giver tid og guider dem med dette. Udover de daglige gøremål, hvor vi sørger for at have børnene inddraget i forskellige aktiviteter, reflekterer vi også over, hvordan vi også kan få den upåagtede faglighed ind i flere andre sammenhænge i hverdagen. Vi skaber et læringsmiljø med plads til både leg og læring. Dette gør vi ved at tage udgangspunkt i barnets alder, udvikling og ikke mindst behov. Her har vi samtidig fokus på de fysiske rammer både inde og ude. Via planlagte eller spontane aktiviteter justerer vi os ind efter den børnegruppe vi har, således at alle børn får mulighed for at være en del af aktiviteten og det sociale fællesskab, alt efter udviklingstrin. Vi planlægger vores aktiviteter ud fra vores "årshjul", hvor temaer og pædagogiske aktiviteter passer med årstiden og de indendørs og udendørs rammer vi har. Vi bruger naturen og nærmiljøet i det omfang der giver mening og søger inspiration og ny viden udefra, fra diverse pædagogiske platforme.

For at kunne opnå de bedste betingelser for barnets trivsel og udvikling er det en forudsætning at

samarbejdet mellem forældrene og personalet vægtes meget højt. Det forudsætter gensidig respekt, åbenhed, tillid og kendskab til hinanden.

Samarbejde med forældre om børns læring

Samarbejdet mellem forældre og personalet vægtes højt, og har til formål at sikre barnets trivsel og udvikling. Det forudsætter gensidig respekt, åbenhed, tillid og kendskab til hinanden. Forældrene kender barnet bedst og derfor er det vigtigt at vi lytter og har en åben dialog lige fra start.

Vores daglige forældresamarbejde bygger på et tillidsfuldt og konstruktivt samarbejde om barnets trivsel og læring. Vi forsøger at afstemme de gensidige forventninger med forældrene til både det individuelle forældresamarbejde og det generelle samarbejde i dagligdagen. Vi anvender de forskellige fora, hvor forældrene kommer i Bamsehuset til at sætte børnelæring på dagsordenen.

Vi arbejder systematisk og fokuseret ved bl.a. at benytte os af Famly til videreformidling af informationer og oplysninger, samt pædagogiske tiltag og aktiviteter. Bl.a. videreformidling af æstetiske/kreative kreationer og fremstillinger som børnene får med hjem eller udstiller i Bamsehuset.

Vi benytter os desuden af årlige forældremøder, samt vores traditionelle sommerfest og julefest til videreformidling af den daglige pædagogiske praksis og til at skabe mulighed for, at lære hinanden bedre at kende og styrke samarbejde og fællesskab.

Vi laver et nyhedsbrev som bliver sendt ud nogle gange om året, for at få formidle det vi planlægger gennem året og for at skabe et samlet overblik over vores planlagte aktiviteter.

Individuelt afholder vi opstartssamtale med forældrene om barnet inden det starter, hvor der gives praktiske informationer mm. Vi afholder 3. måneders samtale når vi har lært barnet at kende, så vi kan sikre den gode opstart og styrke det videre samarbejde. Vi benytter os af udviklingsværktøjet

"Alle med" som udfyldes når barnet er ca. 1,5 år og er der behov, tilbydes der en samtale. Derudover afholder vi en afsluttende børnehavesamtale hvor vi også benytter os af udviklingsværktøjet "Alle Med". Er der behov ekstra samtaler, finder vi altid frem til en dato i samarbejde med forældrene. I samarbejde med forældrene besluttet det om vi får brug for at henvise til en fysioterapeut, ergoterapeut eller PPR. Så der kan sparres eller rådgives, for at sikre barnets trivsel og udvikling. Det er vigtigt at give ekstra støtte eller søge rådgivning til børn med særlige behov og derfor er det vigtigt at gribe ind så tidligt som muligt, for at give barnet de bedste forudsætninger for trivsel og udvikling.

Børn i udsatte positioner

Vi er opmærksomme på børn med særlige behov. Vi iagttager børnene og sætter ekstra fokus på de områder, hvor det enkelte barn har brug for særlig støtte og vejledning omkring. Dette i tæt samarbejde med forældrene. Vi vægter højt at skabe et læringsmiljø med plads til forskelligheder, og på den måde danne rammen for at skabe et inkluderende fællesskab.

For os er det vigtigt, at børn med særlige behov bliver inkluderet i fællesskabet, det skal være et miljø, hvor der er plads til forskelligheder. Vi vurderer, om vi har brug for at udarbejde udviklingsplaner til eget brug. Har vi brug for eksterne kompetencer, har vi flere samarbejdspartnere, bl.a. sundhedsplejerske, ergoterapeuter/fysioterapeuter, psykolog og talepædagog. Har vi behov for eksterne kompetencer kontakter vi PPR¹ i samråd med forældrene.

Vi tager, som med alle børn, udgangspunkt i det udviklingstrin, hvor barnet er og hjælper det til at komme til nærmeste udviklingszone. Vi vægter et godt forældresamarbejde højt, hvor samarbejdet omkring barnet er i højsæde. Vi behandler alle børn ens ved at behandle dem forskelligt.

¹ Pædagogisk psykologisk rådgivning <https://ppr.jammerbugt.dk/om-ppr-jammerbugt/om-ppr-jammerbugt>

Samarbejde med lokalmiljøet

Vi har stor erfaring med at samarbejde med det lokale miljø. Vi benytter vi os også af den natur og de omgivelser vi har tæt på, til udflugter ud af huset. Vi arrangerer desuden årlige udflugter til Øland skoven, når der skal hentes juletræ og udflugt til Hjortdal Dyrefarm. Ved lejlighed besøger vi også en lokal bondegård samt brandstation.

Vi tager ofte på ture ud af huset, både planlagte og spontane i større og mindre grupper. Vi har to "børnebusser", med seler/soltag/regnslag og motor. Vi bruger dem til hele vores børnegruppe, i næsten al slags vejr. Der er plads til 6 børn i hver "bus". Vi bruger dem og tvillingeklapvogne og børnene elsker at komme med på tur. Vi tager på ture i nærområdet, hvor vi ser på naturen omkring os.

Vi deltager i kirkelegestue i den lokale kirke. Den lokale kirke arrangerer "kirkelegestue" hvor vi deltager med de ældste børn flere gange årligt. Her oplever børnene sang, musik og bibelske fortællinger. F.eks. Noahs ark og Juleevangeliet. En af kirkelegestuerne er med deltagelse af Bedsteforældrene, således det bliver en hyggelig formiddag med besøg af bedsteforældre, underholdning og fællesspisning. De yngste børn har så hele vuggestuen til besøg af deres bedsteforældre. På den måde kan vi have mange besøgene på samme dag. Der er altid mange deltagere til dette arrangement.

Vi besøger det lokale plejehjem. Næsten hver måned besøger en lille gruppe børn plejehjemet Solbakken. Det kan både være med store og små børn. Nogle gange har vi guitaren med, legeredskaber til fællesleg (bolde, ris poser, rasle æg, faldskærm) og andre gange har vi cykler og scootere med, hvor vi leger udenfor i deres gårdhave. Hvis vejret tillader det, kommer beboerne med ud i haven, ellers sidder de i vinduet og kigger på.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I Vuggestuen Bamsehuset har vi øje for børnemiljøet. Børnemiljø handler om, hvordan børn trives med hinanden, de voksne og de aktuelle rammer inde og ude – de fysiske, psykiske og æstetiske forhold udgør børnemiljøet. Vuggestuens arbejde med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø skal sikre et miljø, som fremmer børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring. Der bliver udarbejdet en børnemiljøvurdering hvert 3. år. Så vi kan justere de fysiske, psykiske og æstetiske rammer.

I 2018 lavede vi en ændring og opdatering af de fysiske rammer i huset. Vi valgte også at arrangere mere målrettede ture ud af huset med en større eller mindre gruppe børn. Både planlagte og spontane udflugter. Målet var at skabe mere ro i hverdagen, samt tid til fordybelse og nærvær og dermed danne rammen for et positivt læringsmiljø. Både hjemme i vuggestuen og på udflugterne.

Vores børnegruppe blev aldersopdelt og huset blev indrettet herefter, således at vi kunne udnytte vores ruminddeling bedst muligt. Vores mål var også her, at skabe mere ro og nærvær, så det blev lettere at fordybe sig i pædagogiske aktiviteter og styrke den tætte relation mellem barn og voksen, samt styrke fællesskabet og relations dannelsen børnene imellem.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Et hvert barn er helt unikt. Børn udvikler sig i samspil med andre. De spejler sig i andre børn og voksne. Her kan opnås personlige succesoplevelser. Selvtillid og selvværd, empati, selvstændighed og rummelighed.

Vores mål er, at alle børn føler sig inkluderet i vuggestuens fællesskab og at børnene udvikler sig til selvstændige individer med egne meninger, der har værdi. At børnene udvikler respekt for andres grænser og samtidig lære sine egne at kende og lærer giver udtryk for egne behov og følelser, samt at forstå andres. Vi ønsker, at børnene udvikler fantasi og indlevelsesevne for derigennem at lære og forstå andres handlinger og lære at anerkende andres virkelighedsopfattelse. Vi ønsker at børnene motiveres til at blive selvhjulpne og blive bevidste om egne evner og ressourcer og derigennem begynde at blive bevidste om "hvem er jeg" og personlige succesoplevelser.

For at give barnet de bedste forudsætninger for udvikling af den alsidige personlige udvikling, skal vi skabe rammerne ved at give børnene en oplevelse af, at det er et rart sted at være, og dermed skabe trykthed og rum for udvikling.

Ved at udfordrer børnenes nysgerrighed og fantasi via leg og pædagogiske aktiviteter, kan vi fremme udviklingen af barnets selvopfattelse og forståelsen for andre.

Når børnene finder tryghed i en genkendelig, forudsigelig og struktureret hverdag, kan der skabes plads til nye erfaringer og læring. Ved at være anerkendende rollemodeller, hvor der gives plads til forskelligheder og tages udgangspunkt i individuelle behov, kan vi skabe et inkluderende lærings miljø. Ved at være nærværende voksne med fokus på den positive relation, kan vi skabe tryghed og tillid og anerkende børns forskelligheder.

Ved at have et godt forældresamarbejde, der bygger på gensidig tillid og respekt, kan vi sammen få øje på barnets styrker og ressourcer. Og ved at være observerende overfor alle børn i dagligdage, kan vi, på personalemøder diskutere børnenes trivsel og udvikling. Dette dokumenteres i redskabet "Alle med²" til forældresamtalerne.

Vi ser tegn på læring og udvikling, når barnet tør at fortælle, vise noget eller deltage i aktivitet med andre. Eller når barnet viser interesse for andre børns leg og imiterer og spejler sig i hinanden. Når barnet bruger sin fantasi og indlevelsesevne og viser glæde og udtrykker behov og ønsker i en social aktivitet med andre børn og voksne, er det tegn på en begyndende forståelse for de sociale spilleregler.

Når barnet afprøver nye udfordringer og tør at give sig i kast med situationer og aktiviteter, som det ikke har turde, at give sig i kast med tidligere, ser vi tegn på udvikling af den alsidige personlige udvikling.

Vi har ekstra opmærksomhed på børnenes personlige udvikling i "farvel situation". Når barnet skal sige farvel og lære at finde tryghed i situationen og tillid til sig selv og de voksne.

Under måltider, når barnet selv kan vælge sin mad og bede om mere eller mærke når det er mæt og selv kan spise. Ved puslebordet, når barnet selv kravler op på puslebordet og ved toilet træning, når barnet overskrider nye grænser og finder mod og troen på sig selv og egne evner.

Ved samlinger, hvor barnet kan lære og føle at være en del af fællesskabet. Og turde at "stå frem" og fortælle og deltage foran andre. Derudover ser vi tegn på den personlige udvikling, når barnet kan se sit færdige produkt udstillet på stuen og være aktive deltagere i pædagogiske aktiviteter. I sove situationer når barnet skal sove i barnevogn eller soverum, og selv går ud, samt kravler op i barnevognen eller trækker sit tøj af inden sovetid. Lære at finde tryghed og ro i sig selv.

² Pædagogisk observations værktøj

Vi har særligt fokus på børn med særlige behov, hvor giver børnene tæt voksenkontakt, nærvær og sørger for at have meget opmærksomhed på deres trivsel.

Vi viser at vi tror på dem og på den måde hjælper vi dem på vej til, at udvikle deres selvværd og troen på sig selv og egne evner.

Vi skaber rammen og støtter dem i at være en del af fællesskabet, ved at fremhæve barnets styrker og guider og støtter i samspejlet med andre.

Vi er i tæt dialog med forældrene omkring børnenes trivsel i vuggestuen og søger om nødvendig sparring og samarbejde med PPR³.

³ <https://ppr.jammerbugt.dk/>

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Det er vigtigt, at børn støttes i at danne venskaber og lærer, hvordan man kommer med i og er en del af et fællesskab. Det er i fællesskabet og samspil med andre, at børnene oplever styrke og betydning og det er her, der er adgang til at give og opnå anerkendelse.

Vores mål er, at børnene udvikler sig til trygge og selvstændige børn, der danner venskaber og er aktive deltagere i sociale relationer, samt i et fællesskab.

At børnene udvikler empati og kan føle/vise omsorg overfor hinanden.

At børnene lærer sociale spilleregler- lære at mærke og afstemme og acceptere egne og andres personlige grænser.

Vores læringsmiljøer skal derfor tilpasses således, at der kan skabes mulighed for regellege, den spontane leg eller planlagte pædagogiske aktiviteter i små grupper, hvor børnene er trygge og kan få interesse for de andre børn. Derved kan der skabes mulighed for at børnene kan støttes i at finde sammen med børn, de har det godt sammen med og kan spejle sig i.

Vores ude- og inde miljø skal ligge op til aktiviteter og lege, man kan være flere børn til eller lege i mindre grupper, så der kan skabes plads til fordybelse og tætte relationer.

Vores opgave er derfor, at være gode rollemodeller og vise at vi kan lide at være i vuggestuen sammen med børnene og hinanden. Vi viser vejen ved at være anerkendende overfor, at alle børn har noget at byde ind med i det sociale fællesskab. Samt, at vi er bevidste om, at relationen er de voksnes ansvar.

Vi skal understøtte opmærksomheden på det enkelte barn i samspil med andre børn f.eks. "se hvad Mette gør" og skabe et fælles tredje bl.a. i aktiviteter og dermed styrke samspil og relationer. Vi skal opfordre til at børnene hjælper hinanden. Og dermed give dem redskaber til at børnene kan lære at klare konflikter ved at guide og sætte ord på følelser og handlinger. Vi vægter højt, at børnene har mulighed for medbestemmelse og selvbestemmelse, med tanke på børneperspektivet.

Vi har særligt fokus på de sociale kompetencer ved vores fælles samling, der bidrager til en følelse af fællesskab og skaber mulighed for at spejle sig i andre.

Ved de pædagogiske aktiviteter i større og mindre grupper og ved aktiviteter f.eks. med en "sang-kasse", "sprogposer", og ved turtagning, rollelege samt ved parallel leg.

Ved at tage på ture ud af huset, hvor vi har oplevelser sammen, skabes der rum for et fælles tredje og kan dermed styrke fællesskabsfølelsen.

Vi har særlig fokus på børn med særlige behov hvor vi imødekommer og anerkender børnene og fremhæver de gode egenskaber, som barnet har, overfor de andre børn.

Vi hjælper med, at skabe gode relationer til de andre børn i vuggestuen og være en del af fællesskabet. Vi hjælper børnene med at gøre sig forståelige, især i konfliktsituationer, ved at sætte ord på deres følelser og behov og lære dem stoptegnet.

Tilbyder ekstra samtaler med forældrene, for at styrke samarbejdet omkring barnets trivsel og udvikling.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Sproglige færdigheder er en indgangsdør til verden – en mulighed for at høste viden og erfaringer, og skabe relationer. Det er derfor vigtigt at støtte børnene i at sætte ord og begreber på de oplevelser og erfaringer, de har i dagligdagen. Målet er at styrke de helt tidlige og basale færdigheder for sprogilegnelse og den sociale kommunikation.

"Der er ingen aktiviteter, der alene stimulerer børnenes sproglige udvikling, ligesom der ikke er nogen aktiviteter, der IKKE stimulerer sprogudviklingen".⁴

Vi vægter højt at udvikle barnets sproglige kompetencer og støtter børnene i at få et nuanceret ordforråd. Via rim og remser, sanglege, dialogisk læsning, læren om farver, symboler og begreber. Kan vi give barnet en forståelse for hvad det kan bruge sproget til, og dermed styrke kommunikationen og det sociale samspil med andre.

Vi har fokus på at vores læringsmiljøer gennem hele dagen, skal give børnene mulighed for at få ro til, at udvikle deres sprog, bl.a. ved at dele dem i små grupper.

De sproglige færdigheder kan stimuleres med billeder/piktogrammer på borde eller væggene der indbyder til samtale. Legetøj der inspirerer til snak, bl.a. puslespil med gode billeder og gode enkle børnebøger/pegebøger.

⁴ Mørch

Vi ved at det er vigtigt at vores pædagogiske aktiviteter indeholde sang, musik og rim og remser der lærer børnene rytme i sproget og inspirer til at turde eksperimentere med sproget. Vi er også meget optaget af leg, da dette kan fremme de sproglige kompetencer, både den spontane frie leg og voksenstyrrede lege. Hvor der bl.a. kan indbydes til rollelege eller dialogisk læsning.

Vi voksne er rollemodeller og ved at italesætte hvad vi gør, og sætte ord på handlinger og gentage ord og via mimik, gestik og kropssprog vise, at vi vil børnene når de henvender sig og at vi gerne vil forstå dem.

Vi gentager hvad børnene siger, for at de hører ordene tydeligt og for at anerkende dem for at bruge sproget. Vi inddrager forældrene i de sproglige aktiviteter og foreslår øvelser og aktiviteter de kan lave derhjemme.

Vi er opmærksomme på, at barnet får et sprog og nuanceret ordforråd og kan give udtryk for ønsker, behov og følelser via sprog, mimik og gestik.

Vi er opmærksomme på, at barnet bruger sproget ved sanglege, rim og remser, samt i samspil med andre.

Vi ser tegn på læring når barnet viser glæde ved, at kunne gøre sig forståelig.

Og når barnet kan tage imod en besked/opgave og vise at det forstår, ved at fuldføre opgaven.

Vi har ekstra opmærksomhed på børnenes sproglige udvikling i spisesituationer, hvor vi bl.a. benytter piktogrammer omkring måltidet.

Ved vores fælles samling hvor vi bruger sangkasse med fagtesange, hånddukker, sprogposer og andre pædagogiske remedier.

Vi giver særlig opmærksomhed overfor det enkelte barns lyst og nysgerrighed til, at bruge og udvikle sproget. Vi er opmærksomme på børn der har behov for ekstra støtte til de sproglige færdigheder.

For at skabe den ro, barnet har brug for, har vi en fast struktur på dagen, der er genkendelig og forudsigelig, og derved tryk, så barnet kan bruge sine ressourcer på at udvikle sproget.

Vi hjælper børnene med at gøre sig forståelige ved at sætte ord på deres følelser og lære dem "stoptegnet" med deres hænder og samtidig udtrykke det verbalt.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relations dannelse udgår fra kroppen”.

Kropslighed er en del af det at være til steder i verden sammen med andre. Ved aktivt at udforske kroppens muligheder og begrænsninger udvikles børnenes færdigheder og vaner. De får erfaringer i, hvad det betyder at sammenkoble f.eks. det talte sprog og kropssproget. Vi ønsker, at barnet skal have mulighed for at opleve glæden ved dets egen krop og ved at være i bevægelse og derved styrkes barnet motorisk.

Når barnet lærer at blive selvhjulpnen styrkes selvværd og troen på- samt bevidstheden om egen motoriske færdigheder.

Vores læringsmiljøer skal rumme mulighed for bevægelse. Vores møbler er flytbare og vi kan skabe god gulvplads, hvor børnene kan udfolde sig. Vi har et rum med madrasser og motoriske redskaber, hvor en mindre gruppe børn har rig mulighed for bevægelse, og derved stimulere de taktile, vestibulære og kinæstetiske sanser⁵. I udemiljøet skal der kunne indbydes til spændende motoriske udfordringer, som børnene udvikler sig ved. Samt skabe plads til aktiviteter og legeredskaber, som børnene bliver nysgerrige på og derved øve sig på dag efter dag. Vi har et legetårn med rutsjebane, hvor der er udfordringer i at kunne komme op og ned. Legeredskaber, hvor man kan hoppe ned fra. En bakke man kan trille og løbe ned af, samt små trapper og en sandkasse, der kan udfordre sanserne, finmotorik og koordinationsevnen.

⁵ <https://bupl.dk/wp-content/uploads/2018/10/publikationer-sisse-winther-oreskov-krop-sanser-og-bevaegelse-d.-25.-oktober-2018.pdf>

På ture ud af huset, kan der skabes mulighed for at kroppen kan blive udfordret ved at sanser og boltre sig i forskelligt og nyt terræn. Give mulighed for at udvikle sig finmotorisk, der udfordrer børnene med at spise selv, lave puslespil, lave kreative aktiviteter. Give børnene mulighed for at øve selvhjulpenhed ved af og påklædning og i andre hverdagssituationer.

Vi har fokus på, at vi voksne skal være nærværende, anerkendende og være gode rollemodeller, ved at vise glæde ved at bevæge sig og bruge kroppen. Samt være bevidste om, at børnene hver dag skal have mulighed for at røre sig og bevæge sig frit.

Vi benytter os dagligt af musik/sanglege til at stimulere børnenes bevægelser (hoppe, danse, løbe, liste osv.). Samt tilbyde aktiviteter der styrker finmotorikken- f.eks. at tegne, selv tage pålæg på maden, spise selv med fingrene eller gaffel, bølter med skruelåg, lege med puslespil, magneter og legoklodser og stableklodser.

Vi vægter højt, at barnet skal støttes i at blive selvhjulpne og gøre alt det de selv kan, f.eks. kravle op på stole og på puslebordet, ud til barnevognene og selv kravle op i den, øve sig i at tage tøj/overtøj af og på, spise selv og være med til oprydning.

Vi guider og viser barnet hvilke muligheder vores børne og læringsmiljø kan tilbyde. Vi skal gøre dem trygge og fortrolige ved de forskellige legeredskaber, så som gynger, snurretoppe og køretøjer ude og inde.

Vi ser tegn på læring når det enkelte barn har lyst til at bruge kroppen og udfordre sig selv eller ved gentagende aktiviteter udvikler sig og lærer at kravle, rejse sig, gå, løbe, hoppe osv. Samt når det viser interesse for at være selvhjulpne ved af og påklædning, ved måltiderne og ved daglige gøremål.

Vi er opmærksomme på, de børn der har brug for ekstra støtte og guider dem, ved at finde spændende aktiviteter og rum der motiverer til træning af motoriske færdigheder. Det skal være sjovt og trygt at bevæge sig. Vi er opmærksomme på at sætte os ind i, hvilket udviklingsniveau og læringsmiljø det enkelte barn trives med. Derudover er samarbejdet med forældrene også en forudsætning for at barnet kan få styrket de motoriske færdigheder.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Når børn har mulighed for at være ude, styrkes sanserne. Når der gives mulighed for at opleve naturen på alle årstider, i forskelligt vejr og landskaber, styrkes også deres sanseapparat og deres motoriske udfoldelse. Naturen er en enestående legeplads for både sind og krop, når børn er i naturen, får fantasien og samværet med andre spillerum, og børnene udfordres på mange planer både kropsligt og mentalt.

Vi vægter højt at børnene udvikler respekt, forståelse og glæde ved naturen og får kendskab til dyr og insekter. Vi forsøger, at skabe læringsrum så børnene danner forskellige erfaringer med naturen, miljø og naturfænomener. Vi visualiserer overfor børnene, at der er skift i årstiderne ved at benytte piktogrammer og snakke om vejret ved fælles samling, samt ved at skabe og bevare traditioner med udgangspunkt i naturens og årets gang. Vi opsætter læringsrum der giver børnene mulighed for at røre rent fysisk ved naturens materialer og lære børnene at bruge naturens materialer. Vi ønsker at børnene skal blive nysgerrige på naturen og giver dem mulighed for at

udforske naturen og udforske og udfolde sig i forskelligt terræn. Både på Bamsehusets legeplads og ude i nærmiljøet eller ved skov og strand.

Vi har desuden pædagogiske forløb med Naturen uge og "De grønne spirer", hvor vi bl.a. har fokus på at lære børnene at respektere naturen, sortere affald og rydde op efter os selv.

Vores børne- og læringsmiljø skal være spændende, så børnene får lyst til at røre, kigge og undersøge tingene i naturen, samt rumme mange forskellige sanseoplevelser med naturen og give mulighed for at trække naturting med ind. Juletræ, sne, blade, grene, kastanjer, sand, mm.

Vi forsøger at være vidende og medlevende og vise børnene eksperimenter og give dem erfaringer om naturen og naturoplevelser. Hvor vi tager børnene med i skov og på strand for at hente materialer til kreative aktiviteter.

Give børnene sanseoplevelser i naturen- mærke regn, blæst, sol, sne og røre ved forskellige ting/naturlige materialer. Tilrettelægge ture og miljø med øje for hvilke aldersgruppe og udviklingstrin børnegruppen er på.

Vi har forløb med natur, science og udeliv, hvor vi eksperimenterer med vand, is/sne og spirer kartofler, tomater og andre planter og blomster. I den forbindelse benytter vi piktogrammer og vejrsymboler og sange om vejret, samt årets gang via billeder af vores kastanjetræ på legepladsen mm.

Vi er opmærksomme på, at der i naturen gives plads til at kunne være aktiv for de motorisk urolige børn, samt mulighed for at stimulere og udfordre sanser for de forsigtige børn. Der er rum og frihed til at kunne følge egen lyst og nysgerrighed.

Ved disse børn er vi ekstra opmærksomme på, at de kan få brugt deres sanser i naturen, da denne er fyldt med gode stimuli, men også at det er indenfor nærmeste udviklingszone.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Kultur er udtryk for menneskers forståelse af og tilgang til verden. Det er gennem mødet med andre mennesker og "det anderledes", at vi definerer vores eget kulturelle ståsted og genkender vores egne kulturelle rødder. Børn har klart blik for kulturelle udtryksformer.

Jo mere varieret børn får lov at udfolde sig og jo flere forskellige kulturelle oplevelser de møder, jo mere bredspektret bliver deres opfattelse af såvel verden, andre mennesker, som deres egen muligheder og potentialer.

Når barnet føler sig inkluderet i sociale fællesskaber, bidrager det til mulighed for trivsel, udvikling og læring.

Vi forsøger at præsentere og udvikle børnenes kendskab til forskellige udtryksformer, ved at give barnet kendskab til de danske traditioner med respekt for andre kulturer. Vi viser og skaber sammen med børnene vores egne traditioner i vuggestuen. Støtter børnene i at lære om og accepterer og respekterer forskelligheder hos andre mennesker. Vi dyrker fællesskabet og giver plads til andre. Vi forsøger at give børnene forskellige kulturelle oplevelser, ved bl.a. at tilbyde kreative pædagogiske aktiviteter, hvor børnene får mulighed for at skabe og udtrykke sig og føle sig som en del af et fællesskab. Vi tilbyder at fejre børnenes fødselsdage med sang og fælles hygge. Vi er rollemodeller, og viser imødekommenhed og vise forståelse for andre kulturer og introducere børnene for forskellige udtryksformer. Vi opretholde traditioner som jul, påske, fastelavn, Sankt hans, halloween osv.

Vi besøge plejehjemmet Solbakken, hvor vi synger for og sammen med de ældre. Vi besøge andre institutioner i byen og ser hvordan de "gør". Inkludere alle større og mindre fællesskaber og justere os ind efter barnets behov og udvikling. Vi ser alle børn som unikke væsner med forskellige baggrunde.

Vi støtter barnet i at tage initiativ til at udtrykke sig på forskellige måder, måske med lidt hjælp fra en voksen. Vi ser tegn på læring når barnet viser glæde og genkendelighed ved afholdelse af vores traditioner og pædagogiske aktiviteter,

Vi har fokus på kultur, æstetik og fællesskab ved samling, fødselsdage, samt ved dialogisk læsning.

Vi benytter sommetider IPad, som et redskab til formidling af billeder, små videoklip eller høre dyreløde mm.

Vi holder fastelavn- udklædning, påsceskatteagt, Sankt hans heks, skærer halloween græskar, og deltager i julegudstjeneste. Og vi tager på ture ud af huset, hvor vi besøger plejehjemmet Solbakken, biblioteket, tager på bondegårdstur, besøger brandstationen i byen, mm.

Vi er opmærksomme på, at der kan være behov for at behandle børnene forskelligt for at behandle dem ens. Især på ture ud af huset.

Vi anerkender overfor børnene at børn oplever to forskellige miljøer- hjemme og i daginstitutionen. Vi respekterer børn med andre religioner og kulturelle behov i tæt samarbejde med forældrene.

Evalueringskultur

Dokumentation, evaluering og forældresamarbejde

Vi ønsker at få udviklet og skabt en evalueringskultur med henblik på at finde ud af hvad der fungerer godt for os, og få øje på vores styrker og begrænsninger. Vi bruger forskellige metoder til at indsamle data og undersøge ny viden og dokumentere vores pædagogiske arbejde. Vi tager fotos/video og sender ud til forældrene via FAMLY. Vi opfordrer forældrene til at tale med deres barn om deres dag i Bamsehuset, for derved at skabe en sammenhæng mellem hjem og Bamsehuset. Her kan forældre og børn tale ud fra de billeder og videoer vi sender ud på FAMLY og derved fremme fællesskabsfølelse. Vi søger efter relevant forskning og viden indenfor det pædagogiske felt, så vi kan reflektere, søge inspiration og evaluere og holde os opdateret inden for den nyeste viden.

Vi nedskriver observationer til senere evaluering og dokumentation i to forskellige logbøger, vi bruger én til vores ugentlige mandagsmøde i personalegruppen og én til brug af pædagogiske aktiviteter med en mindre gruppe børn. I enkelte forløb filmer vi, for at kunne observere og evaluere på vores pædagogiske aktiviteter og praksis på vores månedlige personalemøder. Vi indsamler data via vores logbøger og eventuelt konkrete observationsskemaer, for at danne et overblik og et helhedsindtryk af den pågældende aktivitet. De konkrete observationsskemaer benyttes primært i forbindelse med vores arbejde med det pædagogiske værktøj Alle med, for at observere hvert enkelt barns trivsel og udvikling.

Vi benytter os af en skabelon, udarbejdet specielt til arbejdet med læreplanstemaer, her kommer vi omkring dataindsamling, organisering, strukturering og evaluering af pædagogiske aktiviteter

indenfor hvert læreplanstema. Vi benytter desuden vores årshjul, samt en oversigt over vores årlige pædagogiske aktiviteter, for at danne overblik over hvornår vi kommer omkring de 6 læreplanstemaer.

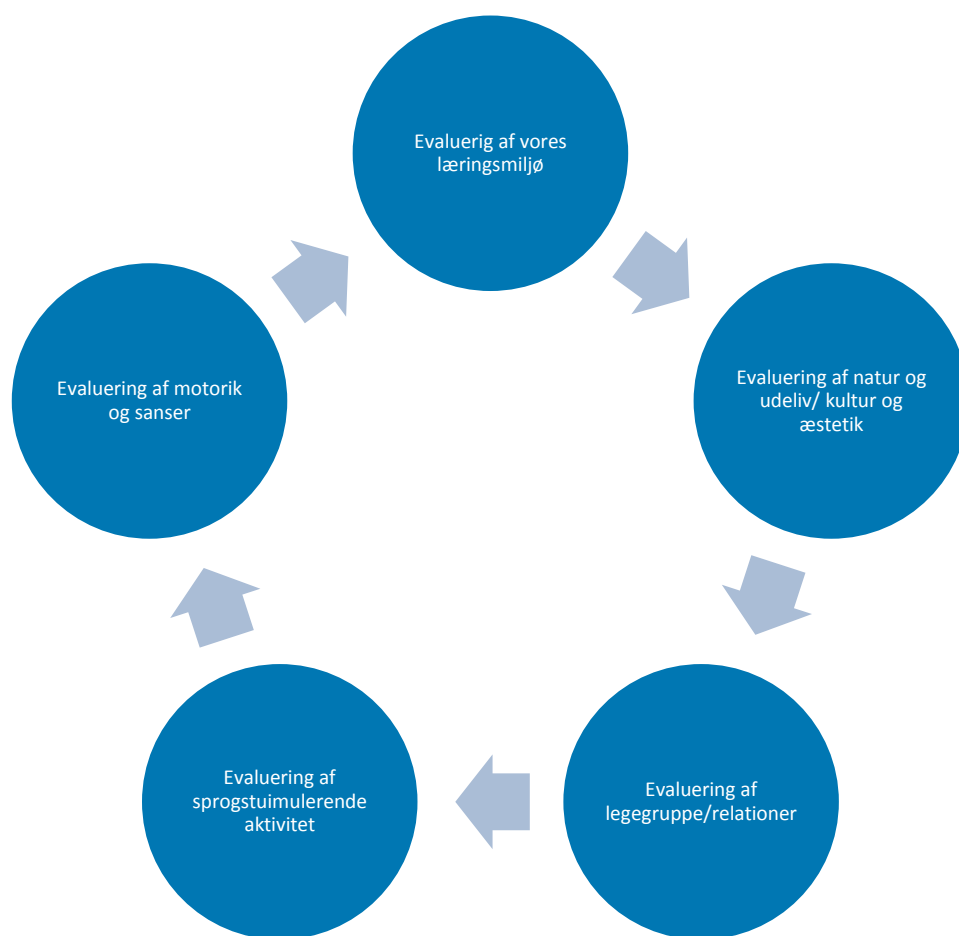
Vi evaluerer løbende vores læreplaner ud fra den pædagogiske praksis. Dette gør vi på personalemøder og i samråd med forældrebestyrelsen. Vi evaluerer skriftligt de forskellige forløb, vi laver i løbet af året. Til dette benytter vi os af EVA's evaluerings model⁶ eller SMTTE- modellen⁷, samt vores tidligere nævnte observationsskema. Dette vil ofte kunne findes på vores hjemmeside efterfølgende. På personalemøder evaluerer vi det daglige pædagogiske arbejde og laver løbende justeringer af vores læreplan.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vuggestuen Bamsehuset har vi en årlig pædagogisk dag, til udarbejdelse, planlægning og evaluering af vores læreplanstemaer, pædagogiske tiltag og aktiviteter. Her kommer vi desuden omkring strukturering og evaluering af vores læringsmiljø, børnemiljø, selvevaluering, samt vores læreplan.

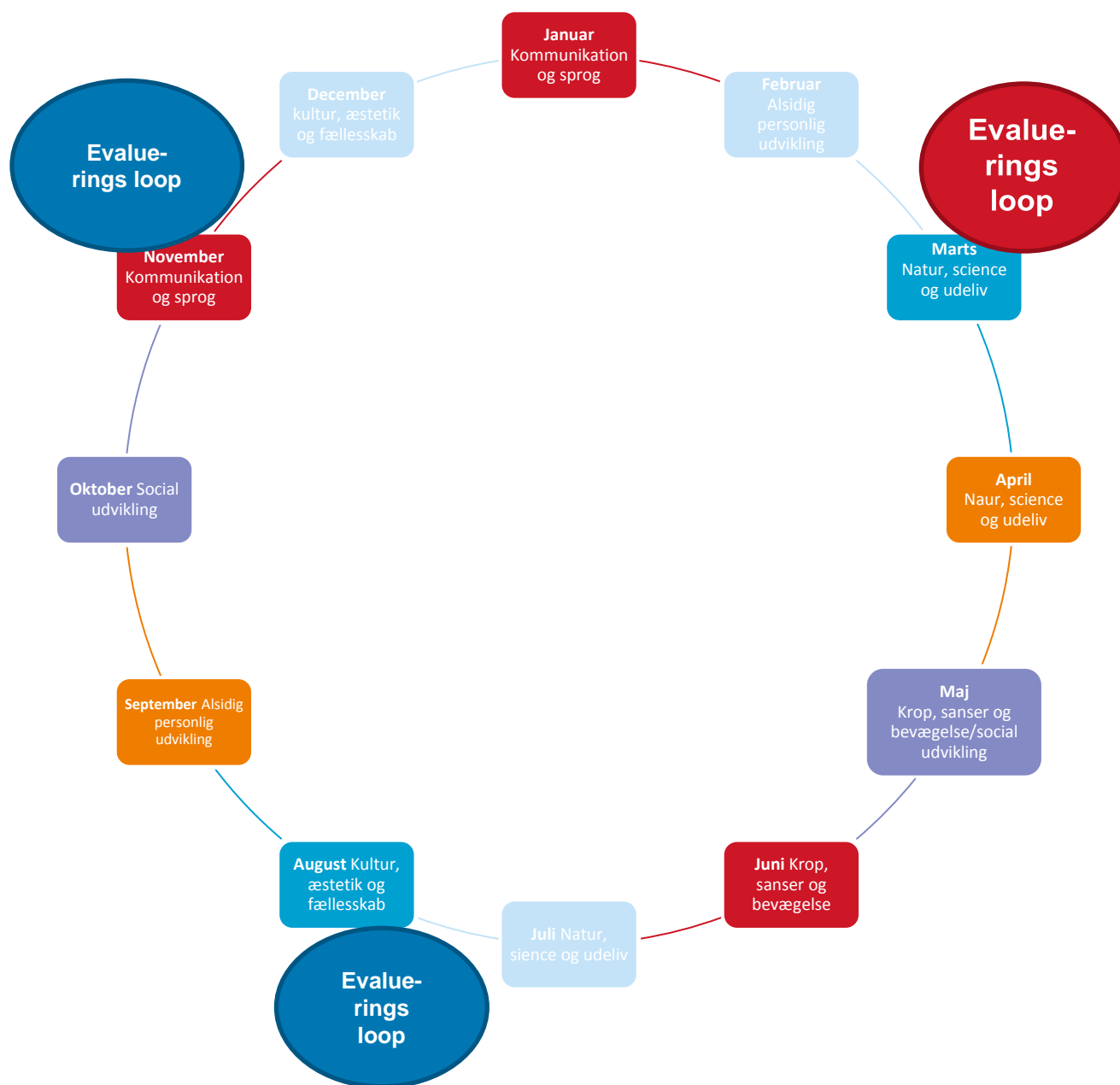
⁶Evas evalueringsmodel februar 2020: <https://www.eva.dk/dagtilbud-boern/saadan-evaluere-paedagogisk-praksis>

⁷ <https://uldallconsult.dk/Billeder/pdf/SMTTE-artikel.pdf>

Årshjul

2021

Januar: Rim og remser/sprog. Sne/is. **Kommunikation og sprog.**

Februar: Fastelavn, selvhjulpethed, kroppen, sne/sneengle, is pynt. **Alsidig personlig udvikling.**

Marts: Kigger efter forår, kikkerter. **Natur, science og udeliv. EVALUERINGSLØP**

April: Affaldstema, påske, karse der spirer, tomater/kartofler spirer. **Natur, science og udeliv.**

Maj/juni: Sommerfugle, rutinepædagogik, motorikbaner, tegne med kridt, se brandstation eller bondegårdsbesøg, Sankt Hans. **Krop, sanser og bevægelse.**

Juli/august: Toilettræning, traktorer, mejetærsker.

Natur, science og udeliv/ Kultur, æstetik og fællesskab. **EVALUERINGSLOOP**

September: Hjortdal dyrefarm, tema om dyr, selvhjulpethed. **Alsidig personlig udvikling.**

Oktober: Farver/former, sprog/rim og remser. **Social udvikling.**

November: Efterårs tema med blade. **Kommunikation og sprog. EVALUERINGSLOOP**

December: Jule hygge, julepynt, julemad, julesange, julegaver. **Kultur, æstetik og fællesskab.**

Evalueringloop:

Vi evaluerer på vores læringsmiljøer ca. hver 3. måned på et planlagt personalemøde. Løbende erfaringer, observationer og informationer deles på ugentlige mandagsmøder. (Strukturering og planlægning af forløbet, læringsmiljøer og fysiske rammer, samt formidling drøftes, for at kunne evaluere).

Evaluering af selve de pædagogiske aktiviteter evalueres i forbindelse med vores udvalgte læreplanstemaer/aktiviteter.

Tidligere og nye temaer og pædagogiske aktiviteter:

Alsidig personlig udvikling	Social udvikling	Kommunikation og sprog	Krop, sanser og bevægelse	Natur, science og udeliv	Kultur, æstetik og fællesskab
Selvhjulpethed	"Venner vover sig ud i verden"	Fugle tema	Motorik bane ude og inde	Sne til is, og is til vand, is-pynt Sne engle	Fastelavn Ud-klædning Raslebøtter
Rutinepædagogik/ hverdagens rutiner	Udflugter ud af huset	Rim og remser	Udflugter ud af huset	Kigger efter forår, kikkerter	Påske traditioner Påskefrokost
Suttestrategi – mindre brug af sut		Suttestrategi- mindre brug af sut	Hoppe- rum/gynger	Sommerfugle, pubber	Sankt hans Heks Høsttema
Pottetræning		Tue tunge- hånd- dukke	Tema om sanser: Vestibuler sans Kinæstetisk sans Taktile sans Labyrint sans	Affaldstema Indsamleskral Udstille skrald	Halloween Ud-klædning Græskar

		Ebba- hånd- dukke	Burger/mas- sage	Spire	Julegudstjeneste i Brovst Kirke
		Tematisk sprog- hjul		Edderkopper	Julefrokost
		Sprogposer		Tematisk sprog-hjul	Udflugter ud af huset
		Dialogisk læs- ning		Bondegårds- tema	Biblioteket
		Sangkasse		Årstider/vejr	Plejehjemmet
					Tandplejen

